



Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Havlíčkův Brod, Konečná 1930, 580 01 Havlíčkův Brod

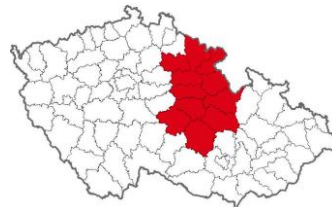
Havlíčkův Brod 31.10.2014

čj. UKZUZ 083974/2014

Zpráva č. 19 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 22.9. – 26.10.2014

1. Počasí

Nejchladnějším z celého sledovaného období byl začátek, kdy v některých lokalitách byly zaznamenány při zemi ranní teploty pod bodem mrazu. Po té došlo k oteplení a po celou dobu vládlo příjemné podzimní počasí s nadprůměrnými teplotami. V některých dnech byly atakovány teplotní rekordy a i minima byla na toto období velmi vysoká - jen výjimečně klesala pod 5 °C. Výraznější pokles teplot přišel v několika posledních dnech sledovaného období a byl doprovázen silným větrem a poměrně vydatnými srážkami. Celkový úhrn srážek byl na úrovni dlouhodobého průměru.



2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Po celé období pokračovala sklizeň brambor a cukrovky. Nadále probíhalo i setí ozimů, ale z důvodu pozdního uvolnění ploch se ne vždy podařilo dodržet agrotechnické lhůty. Díky příznivému počasí /dostatek vláhy a vysoká průměrná teplota/ pokračoval růst a vývoj většiny plodin. Došlo tak k eliminaci pozdního zasetí některých porostů. Negativem bylo značné přerůstání včas zasetých porostů ozimé řepky, ke kterému došlo i přes aplikaci zvýšených dávek morforegulátorů. Dalším negativem byly poměrně velké výskyty živočišných škůdců především v porostech řepky. Na pozemcích, kde došlo ke kumulaci více škodlivých činitelů v kombinaci s pozdní aplikací přípravků na ochranu rostlin, bylo poškození tak velké, že došlo k zaorání těchto porostů.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 7 - 12 BBCH)

(koleoptile vystoupila ze semene - fáze 2. listu: 2. list rozvinutý)

První výskyt **virové žluté zakrslosti ječmene (*Barley yellow dwarf virus*)** na výdrolu byl laboratorně potvrzen v okresech Náchod /lokalita Bohuslavice nad Metují 30.9./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pulice 30.9./. Ve vzorku odebraném v okrese Rychnov nad Kněžnou byla zjištěna i přítomnost **virové zakrslosti pšenice (*Wheat dwarf virus*)**.



V okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ byl zjištěn již silný výskyt **padlí pšenice** (**Blumeria graminis**). První výskyt této choroby byl zaznamenán v okrese Náchod /lokalita Horní Dolce 14.10./.

Lokálně až střední výskyty **kříška polního** (**Psammotettix alienus**) byly zjištěny v okrese Svitavy /lokalita Hradec nad Svitavou 2.10./, Z okresů Hradec Králové /lokalita Praskačka 7.10./ a Pardubice /lokalita Přelouč 3.10./ byly hlášeny slabé výskyty..

První výskyt okřídlené dospělé samičky **mšice střemchové** (**Rhopalosiphum padi**) na listech byl pozorován v okrese Hradec Králové /lokalita Praskačka 7.10./.

V okrese Hradec Králové /lokalita Bydžovsko/ byla zaznamenána střední až silná intenzita výskytu užívaných nor **hraboše polního** (**Microtus arvalis**), především na okrajích porostů. Bylo provedeno ohniskové ošetření na ploše 450 ha pšenic.

JEČMEN OZIMÝ (RF 7 – 13 BBCH)

(koleoptile vystoupila ze semene - fáze 3. listu: 3. list rozvinutý)

První výskyt **virové žluté zakrslosti ječmene** (**Barley yellow dwarf virus**) byl laboratorně potvrzen na vzorku výdrolu, který byl odebrán v okrese Náchod /lokalita Lhota u Nahořan 30.9./.

V okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ byl zjištěn první, silný výskyt **padlí ječmene** (**Blumeria graminis**) a v okrese Jičín /lokalita Popovice 20.10./ byl zjištěn také první, ale pouze slabý výskyt.

První výskyty **síťovité skvrnitosti ječmene** (**Pyrenophora teres**) byly zjištěny v okresech Hradec Králové /lokalita Libčany 7.10./, Pardubice /lokalita Labětín 23.10./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./.

V okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ byly také zjištěny první výskyty **spály ječmene** (**Rhynchosporium secalis**).

První výskyt **mšice střemchové** (**Rhopalosiphum padi**) byl pozorován v okrese Pardubice /lokalita Labětín 23.10./.

V okrese Pardubice na vzešlém výdrolu byl monitorován výskyt **kříška polního** (**Psammotettix alienus**) - v lokalitě Staré Čivice odpovídaly zjištěné počty střednímu výskytu a v lokalitě Škudly pouze slabému výskytu.

KUKUŘICE (RF 87 - 85 BBCH)

(fyziologická zralost: černá skvrna /vrstva na bázi/ zrna: asi 60% sušiny v zrna - plná zralost: zrna ztvrdlá a lesklá: asi 75% sušiny v zrna)

Pouze lokální výskyty **obecné snětivosti kukuřice** (**Ustilago maydis**) byly pozorovány v okrese Chrudim /lokality Slatiňany, Raná a Vojtěchov 30.9./.

V okrese Pardubice /lokalita Trnávka 30.9./ bylo zjištěno silné poškození palic **běloužovou hnilobou obilí kukuřice** (**Gibberella spp. - teleom., Fusarium spp. - anam.**). Kukuřice byla na tomto pozemku pěstována šestým rokem po sobě.



Střední výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** byl zjištěn v okrese Náchod /lokalita Žďár nad Metují 26. 9./.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 12 – 19 BBCH)

(2. pravý list vyvinutý - 6 až 9 a více listů vyvinuto)

První výskyty **fomového černání stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*)** byly hlášeny z okresů Hradec Králové /lokalita Libčany 7.10./, Jičín /lokalita Jičín 15.10./, Náchod /lokalita Police nad Metují 1.10. a Rasošky 13.10./, Pardubice /lokalita Škudly 7.10./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 10.10./. V okrese Svitavy /lokalita Strakov a Radiměř 14.10./ byly již výskyty hodnoceny jako střední.

V okrese Jičín /lokalita Jičíněves 22.10./ byl zjištěn silný výdrol řepky ozimé po sklizni (pěstitel SHR) a na zbytcích stonků silný výskyt hlízenky, **bílé hniloby řepky (*Sclerotinia sclerotiorum*)**.

Všeobecně vzcházely porosty nepravidelně, jsou mezerovité, setí nemořené osiva způsobilo problémy s poškozením řepok **dřepčíkem olejovým (*Psylliodes chrysocephala*)**, proti kterému se muselo ošetřovat pozemně. Na okrajích pozemků byly rostliny poškozeny žírem **slimáčků (*Deroceras* sp.)** a všeobecně byl také zaznamenán na listech zvýšený výskyt min s larvami **květilky zelné (*Delia radicum*)**.

Střední výskyty **dřepčíka olejového (*Psylloides chrysocephala*)** byly zjištěny v okrese Náchod a Rychnov, porosty ošetřeny i 2x.

I v tomto období byly pozorovány zvýšené výskyty **dřepčíka olejového (*Psylloides chrysocephala*)** a proto pokračovala poměrně intenzivní aplikaci insekticidů.

Časté byly i výskyty housenic **pílatky řepkové (*Athalia rosea*)** – nově přišla hlášení z okresů Havlíčkův Brod /lokalita Okrouhlička 8.10./, Hradec Králové /lokalita Blešno 9.10./, Náchod /lokalita Police nad Metují 1.10. a Volovka 17.10./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 10.10./, Svitavy /lokalita Trstěnice, Kunčina a Jevíčko 14.10./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Česká Rybná 20.10./.

V okresech Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Svätý Jiří 20.10./ byly na kořenech zjištěny larvy **květilky zelné (*Daelia radicum*)**, v okrese Pardubice byl zaznamenán na listech zvýšený výskyt min způsobený larvami.

Silné výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** byly pozorovány v okrese Svitavy /lokalita Strakov a Jevíčko 14.10./ a ohniskové výskyty byly zjištěny na listech v okresech Jičín /lokalita Jičín 15.10./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Džbánov, Heřmanice a Tisová 20.10./.

V okrese Jičín /lokalita Jičín 15.10./ /20.10./ byly zjištěny i první slabé výskyty **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*)**.

V okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ byly pozorovány na listech housenky **zápředníčka polního (*Plutella xylostella*)** a nymfy **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)**.



Především v teplejších lokalitách bylo nutné pokračovat v aplikaci moluskocidů z důvodu značné aktivity slimáčka polního (*Deroceras agreste*) a slimáčka síťkovaného (*Deroceras reticulatum*).

Střední, místy až silný výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*), byl pozorován v okresech Hradec Králové /lokalita Bydžovsko /, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Krchleby/ a Svitavy /lokality Čistá, Dolní Újezd a Morašice/. V těchto lokalitách bylo provedeno kladení nástrah. I v ostatních okresech sledované oblasti byly zjišťovány zvyšující se počty obsazených nor.

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 49)

(kořen dosáhl sklizňové velikosti)

V okrese Pardubice byly pozorovány na nesklizených porostech střední až silné výskyty skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*).

Silné zaplevelení šťovíky (*Rumex spp.*) bylo zaznamenáno v okrese Jičín /lokalita Bartoušov 22.10./.

JETELOVINY

VOJTĚŠKA SETÁ, JETEL LUČNÍ (RF 23)

Růstová fáze (Zelená zralost lusků: 2/3 lusků na rostlině (rostlinách) jsou plně vyvinuté, zelené, v typickém tvaru)

Střední, lokálně až silné výskyty hraboše polního (*Microtus arvalis*) byly hlášeny z okresů Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 10.10./, Hradec Králové /lokalita Osice 16.10./, Jičín /lokalita Tetín 23.10./, Náchod /lokalita Velké Poříčí 7.10./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pěčín 8.10./ a Svitavy /lokality Nedošín, Vendolí a Pohora 20.10./.

OVOCNÉ DŘEVINY

BROSKVOŇ (RF 93)

(počátek opadu listů z bází letorostů)

V okrese Pardubice /lokalita Choltice 23.9./ byla zachycena v lapáku jedna samička octomilky (*Drosophila suzukii*), potvrzeno diagnostickou laboratoří.

SLIVOŇ (RF 93)

(počátek opadu listů z bází letorostů)

Laboratorně byl také potvrzen výskyt virových neštovic slivoně (šarka) (*Plum pox virus PPV*) na listech švestek odebraných v okrese Pardubice /lokality Choltice a Svinčany 2.10./.



OKRASNÉ DŘEVINY

BOROVICE

V okrese Jičín /lokalita Podkost 29.9. / byl zjištěn letošní poslední výskyt dospělce **kozlíčka sosnového (*Monochamus galloprovincialis*)** ve feromonovém lapači.

HLOHY

Střední výskyt poškození větví hlohů vyvolané houbovou infekcí ***Botryosphaeria obtusa*** byl laboratorně potvrzen v okrese Pardubice /lokalita Lipoltice 23.9./.

TOPOL OSIKA

V okrese Pardubice /lokalita Řečany nad Labem 24.9./ byl zjištěn a následně i laboratorně potvrzen slabý výskyt **rzi sosnokrut (*Melampsora populnea*)** na listech.

Za oblastní odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl